

CAP. 4: REPÚBLICA, GUERRA CIVIL I POSTGUERRA

Tornant a la nostra cronologia, i dit ja que el primer campionat de Catalunya de fons es féu a La Molina el 1924, la primera cursa d'alta muntanya d'ascensos i descensos es féu el 1927, entre Font Canaleta i el Puigllançada (2.410 m.), passant pel Puig d'Alp (2.200 m.), un recorregut que encara avui és molt habitual entre els esquiadors de muntanya, que es creuen amb nosaltres pujant amb les seves pells de foca, com també la XVII edició dels "Esports d'Hivern" del CEC. La Molina creixia ràpidament, i l'estiu del 1928, practicants de l'esquí de muntanya comandats per en Joan García († 1936) impulsen la construcció del primer trampolí de salts a Font Canaleta, l'antecessor del petit que veiem avui, al costat de la zona Mercedes 4x4. S'inaugura el 1929, coincidint amb les "Proves de l'Esquiador Complet" (salt, estil i resistència combinats), els Concursos de Skis (començats l'anterior temporada) i els Campionats d'Espanya. També es fa la primera prova d'esquí de 100 metres llençats. Aquests Campionats d'Espanya que començaren el 1924 a La Molina, seguiren l'any següent amb la inauguració del Xalet del CEC. S'acordà celebrar-los alternativament a La Molina i Navacerrada. Fins el 1929 a La Molina no guanyem per primer cop als castellans: Josep-Ma. Guilera guanya el fons i Xavier Vilaró els salts, després de 5 victòries consecutives de Ricardo Urgoiti els anys anteriors. Trigarem 13 anys a tornar a veure uns Campionats d'Espanya a La Molina...

I el 1930 es fa el primer concurs de salts i es crea el recordat "Butlletí de la Neu", que s'enviava per telèfon els dijous des del Xalet, i es transmetia per ràdio (a EAJI Ràdio Barcelona, inaugurada 6 anys abans com la primera emissora de l'estat, i independentment del butlletí de mèteo, presentat per el gran locutor Toreski, p. e.), primer sols de La Molina, i a l'any següent també de Núria, Era Val d'Aran i Soldeu.

1929: el febrer mor l'alpinista tirolès Heinz Baldauf a la Tosa. Recuperaren el seu cos i el traslladaren en taüt al cementiri d'Alp

El segon club a establir-se a La Molina fou el Centre Excursionista Barcelonès, anys més tard Club Muntanyenc Barcelonès, que el 1927 lloga la cabana de Segremorta (a 1.525 m. d'alçada, on hi havia hagut un petit emplaçament medieval humà, de base visigòtica, d'aprox. l'any 700, desaparegut fa 5 segles) com a alberg per a esquiadors. El 1945 la convertiran en acollidor refugi, i el 1972, finalment, i ja remodelat, passa a ser propietat del club. El va arribar a presidir el sr. Ferrusola, que també fou sogre del Molt

Honorable President de la Generalitat Jordi Pujol i Soley. L'any 1928, el CEC i el Centre Excursionista Els Blaus de Sarrià (Pere Queraltó i Antoni Balasch) creen l'"Auca-Guia de Núria", en format de 40 x 63, amb 48 vinyetes gravades a la ploma, que serà molts anys l'entreteniment d'excursionistes i esquiadors en els viatges amunt i avall, com Gerard Roger ens recorda en "La Vall de la Molina". També estava el Centre Excursionista de Muntanya (del barri de St. Andreu de Palomar, a Barcelona). Tenien el seu refugi a sota la antiga caseta de "Telefónica" i els refugis del Club d'Esquí Puigmal i el Pirenaic (que passaria més tard a Núria des de Queralbs), per sobre del ja fa temps inacabat de reformes Hotel Avet, que per molts anys va funcionar i ser conegut com a "Can Pernils". Quasi tots aquests Centres Excursionistes havien sorgit com a seccions de muntanya dins de Societats Naturistes (estudioses de la natura llavors, no com avui se les entèn) o Clubs Botànics radicats sovint a Barcelona des del s. XIX. Van arribar a funcionar set refugis alhora a la muntanya.

El 1929 la "*Real Sociedad de Alpinismo Peñalara*" edita un manual d'esquí, el primer de l'estat, escrit per E. Selma. Als anys trenta es creen petits grups d'aficionats que practiquen l'esquí també a Navacerrada, Candanchú, Pajares i Sierra Nevada, a l'estat espanyol. La majoria d'ells estaven formats per autodidactes i esquiadors de països nòrdics i alpins desplaçats a Espanya, generalment per motius de treball.

El 22 de març del 1931 la "Compañía de Ferrocarriles de Montaña y Grandes Pendientes" inaugura el Cremallera de Núria, que permetrà l'extensió de l'esquí cap a aquell indret del Ripollès. El C.A.N. (Club Alpí Núria) es crea el 1932, originant-se llavors una important rivalitat Núria-La Molina. El C.A.N. acabarà essent C.A.N.M. (afegirà Masella el 1969), i C.A.N.M.-C. ("C" de Cerdanya). Avui, radicat a Puigcerdà, entrena a Masella i al Pas de la Casa, deixant Núria ja de banda des de fa anys.

1931 +/-, nòrdic

La inauguració del primer cremallera cap a la vall de Núria, des de Ribes de Freser, via Queralbs, permetrà a la gent del C.E.C. pujar al Puigmal (2.913 m.) i baixar des d'allà esquiant a Toses, un llarg descens per la carena sud-oest. L'any 1932 l'Albert Oliveras i

Folch (mestre d'excursionistes d'alta muntanya, 1900-1989) promou l'ingrés del C.E.C. a la U.I.A.A. (la Unió Internacional d'Associacions d'Alpinisme), a la reunió de Chamonix. El 1933 es creà la Federació d'Esquí de Catalunya, que impulsa a La Molina noves proves, com la primera combinada de descens i slalom a Catalunya. El primer descens a l'estació de Núria també es fa aquest any.

Les competicions continuen a La Molina aquests darrers anys abans de la Guerra Civil: l'hivern del '34, Ernest Mullor (CEC) se'n du el Campionat de Catalunya de Fons (4-2-34), Oriol Canals (CEC) el de Salts (11-3, al trampolí de Font Canaleta), i, al Concurs Interclub Internacional del 18-2, Edouard Savignac (SCST-G) se'n du el Fons i Hans Teichner (l'entrenador dels nois del CEC) els salts. L'hivern del 1934-35, al febrer, Oriol Canals se'n du les dues proves del Campionat de Catalunya, Fons (3-2) i Salts (10-2), i, als Campionats d'Espanya (3 i 4 de març), Tomás Velasco, de la Federación Centro, se'n du el Fons, i Xavier Vilaró, català, els Salts, per davant de Josep Boix. Val la pena esmentar aquí que les proves de Campionats de Fons que es feien llavors a La Molina consistien en 2 voltes a un recorregut que sortia del Xalet, pujava al Puig d'Alp, passava per Coll de Pal, pujava al Puigllançada i tornava al Xalet. Unes 3 h. i 10', aprox.

L'any 1934 es substituï el primer trampolí de La Molina, que funcionava des del 1929, per l'antecessor del petit actual (del 1973, K25), amb un marcador al costat, i vingué a inaugurar-lo el campió del món del 1929 (i recordman mundial després, el 1933, amb 86 m. a Villars, Suïssa, a 136 kms./h.), el noruec Sigmund Ruud, que féu una exhibició: el diumenge 11.3.1934 Ruud va saltar 38 metres durant la inauguració del trampolí de Font Canaleta. Va venir aquí invitat per un noruec importador de bacallà que treballava a Barcelona, el sr. Lokvik, prioritzant aquesta visita davant les ofertes que tenia d'Itàlia, i es va allotjar a l'hotel Colón, avui desaparegut, a la plaça Catalunya, a Barcelona. Se'n feren ressó tots els diaris i emissores de ràdio de Barcelona. Aquesta modalitat de nòrdic era esport nacional a Noruega: ja llavors més de 100.000 persones es trobaven cada mes de febrer a Holmenkollen per a gaudir-ne dels concursos, on participaven esportistes de totes les edats, des dels 5 anys! Ruud guanyà Hans Teichner, entrenador de l'equip del CEC, contractat per a preparar específicament saltadors catalans, amb 31 m., i Oriol Canals, amb 23'5 m., que li valgué el títol de campió de Catalunya. Després, exhibint-se, Ruud i Teichner saltaren aparellats 32 m. Ruud marxà després al Tirol, a córrer eslàloms i descensos! La instal·lació de salts d'esquí es va mantenir fins el 1958, en que es va remodelar.

Al pla

Trampolí de salts a La Molina

Isards esculpits...

1934, Sigmund Ruud, campió del món de salts, al trampolí de Font Canaleta. El noruec saltà a La Molina, davant 3500 persones. Fou medallista a St. Moritz-28, campió als mundials de Zakopane-29 i subcampió a Oslo-30

1935, trampolí Font Canaleta

Salt

La Molina és una de les poques estacions d'España (sols 3) que encara disposa d'instal·lacions aptes per a la pràctica d'aquesta especialitat nòrdica, encara que en desús. De facto, els salts mai s'han imposat massivament com a esport aquí, malgrat intents com la construcció del gran trampolí Albert Bofill Basella (el de pintura verda Valentine), la celebració de la primera "Copa de S. M. El Rey" el 1979 (i que el 1982 va arribar a formar part del calendari de la Copa d'Europa FIS) o d'altres esdeveniments. Fins i tot el Jaume Adserà o el "May" Luengo hi saltaren (i aquest féu famosa l'anècdota d'un salt a l'estiu amb moto al trampolí, que acabà amb diverses costelles i la motocicleta trencades). Des del 1999 no salta ningú ja a La Molina i és un record del passat, com ara els luges o el monoesquí. L'Omar Laarbi va ésser dels darrers a saltar.

Els guanyadors de la "Copa de S. M. el Rey de Salts d'Esquí" van ser:

1979 Johan Saetre	NOR
1980 Johan Saetre	NOR
1981 Willi Pürstl	AUT
1982 Iban Wegher	ITA
1983 Halvor Persson	NOR
1984 Bernat Solà	SPA
1985 "ausgefallen" (no es celebra)	
1986 Georg Waldvogel	BRD
1987 Bernard Guillaume	FRA
1988 "ausgefallen" (no es celebra)	
1989 Kent Johanssen	NOR
1990 Werner Rathmayr	AUT
1991 Andreas Scherer	GER
1992 Sébastien Frenot	FRA

1967

1962, Jocs Escolars CVN

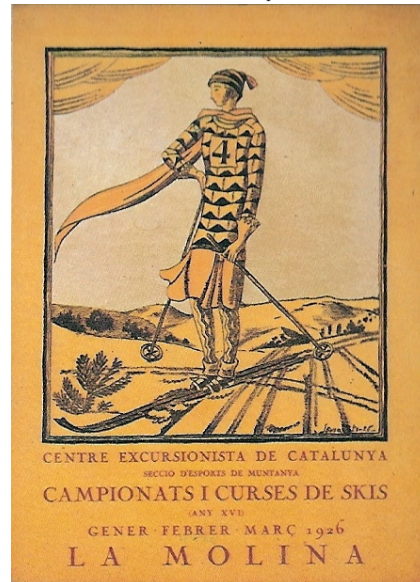
Salts a La Molina

1935, desembre. Aquesta foto d'una noia bonica a La Molina va ser portada de l'almanac del CEC del '36

1923, Esports d'Hivern amb el CEC, 2 al 4-2

1926, de gener a març, curses i campionats per 16è any

1927, a La Molina, i ja van 17 anys d'esquí...

1928, concursos d'esquí